Emro Science and Education
International open-access scientific journal
Journal homepage: https://journal.emro.uz
OPEN ACCESS

CONFERENCE PAPER OPEN ACCESS

Vol. 2 No. 1 (2025) · “Raqamli iqtisodiyot sharoitida hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish va yuqori i... DOI: 10.5281/zenodo.24317946

6. Umumiy (jamoaviy) moddiy javobgarlik sharoitida jamoa rahbari o‘zgarganda, jamoadan uning ellik foizdan ortiq a'zolari chiqib ketganda, shuningdek jamoaning bitta yoki bir nechta a'zolari talabi bilan inventarizasiya o‘tkaziladi.

Xulosa qilib aytganda ,Inventarizatsiya tashkilotning moliyaviy barqarorligini ta’minlash, mulkni nazorat qilish va ichki boshqaruvni kuchaytirish uchun muhim jarayondir. Uni o‘tkazish davomida rejalashtirish, hujjatlashtirish va natijalarni tahlil qilish qoidalariga qat’iy rioya qilish zarur. Inventarizatsiya jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan xatolarni oldini olish uchun xodimlarni o‘qitish va avtomatlashtirish tizimlarini joriy etish samarali yechim bo‘lishi mumkin. Shu boisdan, har bir tashkilot inventarizatsiyaga e’tibor qaratishi va uni muntazam ravishda o‘tkazib borishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar ro’yhati:

1. “Buxgalteriya xisobi to’g’tisida”gi O’zbekiston Respublikasining Qonuni.
2. Buxgalteriya hisobi milliy standartlari.
3. A.A.Karimov, I.K.Ochilov, Z.U,G’aniyev. Buxgalteriya hisobi. (II-qism). (Darslik). –T.: “Nihol print” OK, 2021. - 684b.
4. N.Toshmamatov, I. Ismanov / Darslik: T.: Toshkent “Sano-standart” nashriyoti, 2019. – 560 bet.
5. Buxgalteriya hisobi nazariyasi [Matn]: darslik / B.I.Isroilov, R.O.Xolbekov. – Toshkent: “Tafakkur” nashriyoti, 2020. 240 bet.
6. T 71 Buxgalteriya hisobi nazariyasi [Matn] : darslik. T. Toshmamatov. – Toshkent: “O’zbekiston faylasuflari milliy jamiyati” nashriyoti, 2019. – 376 bet.

BANK BOSHQARUVI VA AVTOMATLASHTIRISHNI TASHKILLASHTIRISH.

Yusupov Muxtorjon
TDIU Andijon fakulteti dotsenti.
Toshboyeva Xusnida Alisherovna
TDIU Andijon fakulteti talabasi

Hozirgi kunda butun dunyo bo’ylab ko’rilayotgan siyosatlardan biri bu bank boshqaruvini avtomatlashtirishni tashkillashtirishni tashkil etish shu kunning global muammolaridan biri.

Ushbu muammoni xal etish maqsadida barcha mamlakatlarning yetakchi olimlari va mutaxassislari turli darajadagi nazariy va amaliy ishlar olib borish bilan bir qatorda o’zlarini fikr,loyixalarini taqdim etishmoqda.

Published: 24.05.2025
Cite this article: Yusupov Muxtorjon, Toshboyeva Xusnida Alisherovna (2025). Bank boshqaruvi va avtomatlashtirishni tashkillashtirish. Emro Science and Education, 2(1). https://doi.org/10.5281/zenodo.24317946
© 2025 The Author(s). Published by Emro Science and Education. This is an open access article.

Bizning maqolamizda bank boshqaruvini avtomatlashtirishni tashkillashtirish haqidagi fikrlarimiz bilan bo’lishamiz.

ERP va CRM tizimlarini integratsiyalash – bu bank yoki boshqa tashkilotlarning ichki boshqaruv jarayonlarini yanada samarali qilish uchun ERP (Enterprise Resource Planning) va CRM (Customer Relationship Management) tizimlarini birlashtirish jarayonidir. Bu integratsiya orqali tashkilotlar o'zlarining resurslarini, mijozlar bilan aloqalarini va moliyaviy faoliyatlarini bir joyda boshqarish imkoniyatiga ega bo‘ladi.ERP tizimi tashkilotning barcha resurslarini (moliyaviy, ishlab chiqarish, xodimlar va boshqalar) yagona platformada boshqarish uchun mo‘ljallangan. Banklarda ERP tizimi moliyaviy hisob-kitoblar, hisobvaraq boshqaruvi, hisobotlarni tayyorlash va resurslarni taqsimlashni avtomatlashtiradi.

CRM tizimi esa mijozlar bilan aloqalarni boshqarish, ularning ehtiyojlarini aniqlash, savdo jarayonlarini optimallashtirish va mijozlar bilan uzoq muddatli va samarali munosabatlarni o‘rnatishga yordam beradi. Banklarda CRM tizimi mijozlar bilan ishlashni shaxsiylashtirish, mijozlar tarixini kuzatish va marketing kampaniyalarini amalga oshirishda muhim ahamiyatga ega

Samarali boshqaruv- ERP va CRM tizimlari integratsiyalashganda, bank o‘z resurslari va mijozlar bilan aloqalarini bir joyda boshqarish imkoniyatiga ega bo‘ladi, bu esa boshqaruvni soddalashtiradi.

Ma'lumotlarni birlashtirish-Ikkala tizim o‘rtasida ma'lumotlar almashinuvi amalga oshiriladi, bu esa foydalanuvchilarga to‘liq va aniqlangan ma'lumotlar taqdim etadi.

Mijozlarga xizmat ko‘rsatishning yaxshilanishi-CRM tizimi orqali bank mijozlarga yanada individual xizmatlar ko‘rsatishi mumkin, shu bilan birga ERP tizimi yordamida bu xizmatlarni moliyaviy nuqtSI nazardan samarali boshqarish mumkin.

Integratsiyalashning qadamlar-Bu tizimlarni tahlil qilish bankning mavjud ERP va CRM tizimlarini tahlil qilish va ulardagi imkoniyatlar va cheklovlarni aniqlash kabilarga e’tibor beriladi.

Xozirda sun'iy intellekt (SI) va ma'lumotlarni tahlil qilishni joriy etish bank boshqaruvini avtomatlashtirishda muhim o‘rin tutadi. Bu texnologiyalar banklarning operatsion samaradorligini oshirishi, mijozlarga ko‘rsatiladigan xizmatlarni shaxsiylashtirishi va xavf-xatarlarni boshqarishni yaxshilashi mumkin.

Sun'iy intellekt (SI) texnologiyalari banklarda ko‘plab sohalarda ishlatilishi mumkin, jumladan:

1.Risk boshqaruvi: SI yordamida banklar kreditlarni baholashda, qarz oluvchilarning kredit salohiyatini baholashda va moliyaviy firibgarliklarni aniqlashda

yaxshiroq qarorlar qabul qilishlari mumkin. Masalan, SI algoritmlari avvalgi ma'lumotlarga asoslanib, firibgarlik holatlarini oldindan aniqlash va tahmin qilish imkonini beradi;

2.Chatbotlar va mijozlarga xizmat ko‘rsatish: SI asosidagi chatbotlar 24/7 mijozlarga yordam bera olishadi, ularning savollariga javob berishadi va bank xizmatlarini shaxsiylashtiradi;

3.Shaxsiylashtirilgan takliflar: SI tizimlari mijozlar tarixini tahlil qilib, individual ehtiyojlarga mos bank mahsulotlarini taklif qilishda yordam beradi.

Ma'lumotlarni tahlil qilish (Data Analytics).Ma'lumotlar tahlili banklar uchun eng katta imkoniyatlarni taqdim etadi.

Axborotlarni saqlashda esa katta hajmdagi ma'lumotlar yani Big Data banklar uchun foydali bo‘lishi mumkin:

1.Moliyaviy tahlil: Banklar o‘zlarining moliyaviy holatini tahlil qilish, xarajatlarni optimallashtirish va daromadlarni oshirishda katta ma'lumotlardan foydalangan holda aniqlik bilan qarorlar qabul qilishlari mumkin;

2.Mijozlar analitikasi: Ma'lumotlarni tahlil qilish orqali banklar mijozlarning ehtiyojlarini chuqurroq tushunishi va ularga moslashtirilgan xizmatlar taklif qilishlari mumkin;

3.Marketing strategiyalarini shakllantirish: Mijozlar harakatlarini tahlil qilish orqali marketing kampaniyalarini yanada samarali rejalashtirish va amalga oshirish mumkin.

SI va Ma'lumotlarni tahlil qilishning bankdagi afzalliklari:

1. Tezkor qarorlar qabul qilish: SI va ma'lumotlarni tahlil qilish banklarga real vaqt rejimida ma'lumotlarga asoslanib tezkor qarorlar qabul qilish imkonini beradi.

2. Xatoliklarni kamaytirish: Inson omillarini minimallashtirish orqali xatoliklar kamayadi va tahlil yanada aniqroq bo‘ladi.

3. Xavf-xatarlarni boshqarish: SI yordamida banklar firibgarlik va boshqa xavf-xatarlarni oldindan aniqlash va bartaraf etishlari mumkin.

4. Mijozlarga yaxshilangan xizmatlar: Ma'lumotlarni tahlil qilish va SI yordamida banklar mijozlarning ehtiyojlarini yanada aniqroq tushunib, ularni shaxsiylashtirilgan xizmatlar bilan ta'minlaydilar.Natijada,banklar uchun tezkor, samarali va shaxsiylashtirilgan xizmatlarni taqdim etish,xavf-xatarlarni aniqlash va oldini olish,ma'lumotlar asosida qaror qabul qilishni yanada ishonchli qilish.Sun'iy intellekt va ma'lumotlarni tahlil qilishni joriy etish banklarga raqobatbardosh ustunlik yaratadi va mijozlarga yuqori sifatli xizmatlarni taqdim etish imkoniyatini oshiradi.

Xulosa qilib aytganimizda, ERP va CRM tizimlarini integratsiyalash banklar uchun muhim bosqich bo‘lib, ularning ish jarayonlarini soddalashtiradi, samaradorlikni oshiradi va mijozlarga xizmat ko‘rsatishni yaxshilaydi.

Sun'iy intellekt (SI) va ma'lumotlarni tahlil qilish banklar uchun yangi imkoniyatlar yaratadi. SI yordamida banklar xavf-xatarlarni oldindan bashorat qilish, firibgarliklarni aniqlash va shaxsiylashtirilgan xizmatlarni taqdim etishda yanada samarali bo‘lishadi.

Banklar o‘z tizimlarini xavfsiz qilish, ma'lumotlarni himoya qilish va kiberhujumlarga qarshi samarali choralar ko‘rishlari zarur. Bank boshqaruvini avtomatlashtirish va rivojlantirish uchun yuqoridagi uchta strategiya — ERP va CRM tizimlarini integratsiyalash, SI va ma'lumotlarni tahlil qilishni joriy etish, kiberxavfsizlikni mustahkamlash — banklarga zamonaviy va samarali boshqaruvni ta'minlashda yordam beradi.

Ularning birlashgan qo‘llanilishi bankning ichki tizimlarini optimallashtirib, mijozlarga yuqori sifatli xizmat ko‘rsatish imkoniyatlarini oshiradi va xavfsizlikni ta'minlab, banklarning raqobatbardoshligini kuchaytiradi. Bu chora-tadbirlar banklarga yanada mustahkam o‘sish va muvaffaqiyatni ta'minlashda yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro’yxati.

1. Dey, J. (2018). Moliyaviy muassasalar uchun Enterprise Resource Planning (ERP). Oxford University Press.
2. Garrison, W., & Tynan, P. (2020). Mijozlar bilan munosabatlarni boshqarish: Konseptsiyalar, vositalar va ilovalar. Pearson Education.
3. Laudon, K. C., & Laudon, J. P. (2019). Boshqaruv axborot tizimlari: Raqamli firmalarni boshqarish. Pearson Education.
4. Sharma, R., & JSIn, S. (2021). Moliyaviy sektor uchun sun'iy intellekt: Trendlari, ilovalari va muammolari. Springer.
5. TechTarget. (2023). ERP va CRM tizimlarining bank sektoridagi roli. [onlayn] Mavjud manba: https://www.techtarget.com.
6. IBM. (2023). Banklarda sun'iy intellekt va ma'lumotlarni tahlil qilishni amalga oshirish. [onlayn] Mavjud manba: https://www.ibm.com

ПУЛ МАБЛАҒЛАРИНИ САМАРАЛИ БОШҚАРИШНИШ ТАКОМИЛЛАШТИРИШНИНГ ДОЛЗАРБ МАСАЛАЛАРИ

Saliev Bahodir Komilovich
ТДИУ Andijon fakkulteti dotsenti,u.f.n.

375